

בארוחת ארבע

מ. זושצ'נקו

צייר ס. פוליאקוב

כשהייתי קטן, אהבתי מאוד לאכול יחד עם האורחים המבוגרים. ואחותי לילה אהבה ארוחות כאלה לא פחות ממני. קודם, כי על השולחן שמו דברי אוכל מעניינים, ודבר זה שנינו אהבנו מאוד. שנית, האורחים תמיד סיפרו על עניינים שונים מהחיים שלהם. וגם זה עניין מאוד את לילה ואותי.

מובן, בפעמים הראשונות אנחנו ישבנו ליד השולחן בשקט. אבל אחר כך נעשינו נועזים יותר. לילה התחילה להתערב בשיחה. קשקשה בלי סוף. גם אני הוספתי מדי פעם את ההערות שלי. ההתערבות שלנו שעשעה את האורחים.

ובהתחלה אמא ואבא היו שמחים שהאורחים רואים כמה אנו חכמים ומפותחים. אבל הנה מה שקרה פעם בארוחה אחת. המנהל של אבא התחיל לספר מעשה שקשה היה להאמין בו. הוא סיפר איך הציל חייו של כבאי אחד. הכבאי הזה נכווה בזמן שריפה

והמנהל של אבא הוציא אותנו מהאש.
יתכן שכך באמת היה, אך לנו, ללילה ולי,
הסיפור לא נראה. ולילה ישבה כמו על
מחטים. ואז היא נזכרה בסיפור קצת דומה,
אך הרבה יותר מעניין. והיא מאוד רצתה
לספר את הסיפור מיד, כדי לא לשכוח אותו.
והמנהל של אבא, כאילו להכעיס, סיפר
באריכות רבה ולילה לא יכלה לסבול זאת.
היא הניפה יד בכיוונו ואמרה "איך, זה הכל?
אצלנו בחצר ילדה אחת.."
לילה לא גמרה את המשפט כי אמא השתיקה
אותה. ואבא הביט עליה בחומרה.
והמנהל של אבא ממש האדים מכעס. נעשה
לו לא נעים שלילה אמרה על הסיפור שלו
"איך, זה הכל?"
הוא פנה להורים שלנו ואמר "אינני מבין מדוע
אתם נותנים לילדים שלכם לאכול יחד עם
המבוגרים. הם הפריעו לי. והנה אבדתי את
חוט המחשבה שלי. על מה סיפרתי?"
ולילה, שרצתה לתקן את המצב, אמרה
"סיפרת איך הכבאי שנכווה אמר לך "תודה".

אך לי זה נראה מוזר, כי איך הוא יכול היה
לומר לך כך, אם הוא נכווה והיה בלי הכרה..
ואצלנו, כאן בחצר, ילדה אחת.."
ולילה שוב לא גמרה את דבריה כי קיבלה
סטירה מאמא.
האורחים גיחכו. והמנהל של אבא האדים עוד
יותר מכעס.
ראיתי שהמצב הוא ביש, והחלטתי לתקן את
הדבר. אמרתי ללילה "אין שום דבר מוזר
במה שאמר המנהל של אבא. זה תלוי
בכוויות. יש כאלה שקיבלו כוויות והתעלפנו,
אבל בכל זאת יכולים לדבר. הם מברברים
בלי לדעת מה אומרים. הנה, זה אמר 'תודה'.
ואולי רצה להגיד 'הצילו'."
האורחים התחילו לצחוק. והמנהל של אבא
ממש רעד מכעס ואמר להורים שלנו "אתם
מחנכים רע מאוד את ילדיכם. הם לא נותנים
לי להוציא הגה. כל הזמן מפסיקים אותי
בהערות טיפשיות."
בקצה השולחן ישבה גברת זקנה ואמרה "ראו
את מי שגרמה לכל המהומה. היא כאילו לא

כלום.. אוכלת בשביל שתיים."
לילה לא העזה לענות לאישה בקול רם ורק
לחשה לעצמה איזו מילה גסה.
הסבתא הזו לא שמעה, אבל המנהל של אבא
חשב שהיא מתכוונת אליו. הוא נדהם
כששמע זאת, פנה שוב להורים שלנו ואמר
"כל פעם שאני אמור להתארח אצלכם אזכור
את הילדים שלכם. ויעבור לי מיד הרצון
לבוא."

אבא אמר "אני רואה שהילדים התנהגו לא
יפה, ולא עמדו בצפיות שלנו. אני אוסר עליהם
לאכול עם המבוגרים. שיגמרו עכשיו לשתות
תה וילכו לחדר שלהם."
ולילה ואני יצאנו משם כשהאורחים צוחקים
ומתבדחים על חשבוננו.
מאז שנינו לא ישבנו כבר לארוחה עם אורחים
במשך חודשיים. ובסוף חודשיים התחלנו עם
לילה לבקש מאבא שירשה לנו לאכול יחד עם
המבוגרים.

באותו יום אבא היה במצב רוח טוב ואמר
"טוב, ארשה לכם זאת, אבל אוסר לכם באופן

מוחלט לדבר ליד השולחן. רק אשמע מכם מילה אחת ויותר לא תתיישבו לשולחן." וכך, ביום יפה אחד אנחנו שוב ליד השולחן, אוכלים עם האורחים. הפעם אנו יושבים בשקט ושותקים. אנו מכירים את אופיו של אבא. אנו יודעים שאם רק נוציא מילה, הוא אף פעם לא יסכים שנשב עם המבוגרים. ובסך הכל לילה ואני לא מפסידים הרבה בגלל האיסור של אבא. אנו אוכלים פי ארבע, וצוחקים בנינו. הפיות שלנו שחופשים מדיבור, עסוקים באכילה. לילה ואני אכלנו כל שרק אפשר היה ועברנו לקינוח. אכלנו את הקינוח, שתינו תה ורצינו לעבור למחזור שני, להתחיל לאכול מחדש. במיוחד שאמא, שראתה כי השולחן ריק, הביאה עוד אוכל. לקחתי לחמנייה וחתכתי קצת מהחמאה. והחמאה הייתה ממש קפואה, רק עכשיו הוציאו אותה מאחורי החלון. ואת החמאה הקפואה רציתי למרוח על הלחמנייה. אבל לא הצלחתי. היא הייתה כמו אבן.

ואז שמתי את החמאה על קצה סכין וחיממתי אותה מעל תה. ומאחר שאת התה שלי כבר שתיתי מזמן, התחלתי לחמם אותה מעל הספל של המנהל של אבא שישב לידי. המנהל של אבא סיפר משהו ולא שם לב עלי. בינתיים הסכין התחממה מעל התה. החמאה נמסה קצת ורציתי כבר למרוח אותה על הלחמנייה והזזתי את היד מעל הספל. אך פתאום החמאה קפצה מהסכין ונפלה לתוך התה. כמעת והתעלפתי מפחד. בעיניים פתוחות לרווחה הבטתי על החמאה ששחתה בתה החם. אחר כך הבטתי לצדדים. אבל איש מהאורחים לא ראה מה קרה. רק לילה ראתה. היא התחילה לצחוק, ותוך כך הסתכלה פעם עלי, פעם על ספל התה, ושהמנהל של אבא, תוך כדי סיפור שלו, התחיל בכפית לבחוש בתה שלו, היא התחילה לצחוק עוד יותר חזק. הוא בחש הרבה זמן, וכל החמאה נמסה עד הסוף.

והתה היה עכשיו דומה למרק עוף.
המנהל של אבא לקח את הספל ביד והתחיל להרים אותו לפיו.
ולמרות שלילה הייתה סקרנית מאוד לדעת מה יעשה המנהל של אבא, כאשר יבלע את הבלילה, היא בכל זאת נבהלה קצת. היא כבר פתחה את פיה כדי לקרוא למנהל של אבא "אל תשתה!", אבל אז הביטה על אבא ונזכרה שאסור לה לדבר, ושתקה.
גם אני לא אמרתי דבר. רק הנפתי ידיים ובלי הפסקה הסתכלתי על הפה של המנהל של אבא. בינתיים המנהל של אבא הרים את הספל לפה שלו ולקח לגימה גדולה.
ואז עיניו נעשו עגולות מהפתעה. הוא התנשף, הסתובב על מושבו, פתח את פיו, חטף מפית והתחיל להשתעל ולירוק.
ההורים שלנו שאלו אותו "מה קרה לך?"
אך המנהל של אבא לא יכול לומר דבר מרוב בהלה. הוא רק הצביע באצבעות על הפה שלו, מלמל משהו ובפחד הסתכל על הספל שלו.

עכשיו כל הנוכחים התחילו בעניין רב להביט על התה שנשאר בתוך הספל.
אמא, אחרי שטעמה מהתה, אמרה "אל תפחד. כאן רואים רק שומן, חמאה רגילה שנמסה בתה חם."
ואבא אמר "כן, אבל מעניין לדעת איך החמאה נפלה לתה. נו, ילדים, תתחלקו אתנו במחשבות שלכם."
מאחר שניתנה לנו רשות לדבר אמרה לילה "מינקה חימם חמאה מעל הספל, והיא נפלה." וכאן לילה כבר לא יכלה להתאפק, אלא התחילה לצחוק בקול.
כמה מהאורחים צחקו אף הם. ואחדים התחילו ברצינות ובקפידה לבדוק את הספלים שלהם.
המנהל של אבא אמר "עוד מזל שהם שמו לי רק חמאה בתה. הם יכלו להכניס לי זפת. מעניין איך הייתי מרגיש אילו הייתה זו זפת. הילדים האלה ישגעו אותי."
אחד האורחים אמר "אותי מעניין דבר אחר. הילדים ראו שהחמאה נפלה לתה. ובכל זאת

המצב הוא בלתי נסבל."
אמא אמרה "למשל אילו אמרתי לכם לא
לצאת מהדירה בשום אופן, והייתה פורצת
שריפה. אז מה? אתם ילדים טיפשים תמשיכו
לשבת בדירה עד שתשרפו? להפך, אתם
צריכים אז לברוח מהדירה ולקרוא לעזרה."
ואבא אמר שוב "מסתבר שהילדים לא
אשמים. ואם אשמים, אז רק בגלל
טיפשותם."

לא אמרו זאת לאף אחד. ונתנו לשתות את
התה הזה. וזו אשמתם העיקרית."
כשהמנהל של אבא שמע זאת, קרא "אכן,
אלה ילדים רעים. למה לא אמרתם כלום? אז
לא הייתי שותה את התה הזה.."
לילה, שבינתיים הפסיקה לצחוק, אמרה
"אבא אסר עלינו לדבר ליד השולחן. ולכן לא
אמרנו כלום."
ואני ניגבתי דמעות ומלמלתי "אף מילה אחת
לא הרשה לנו אבא להגיד. אחרת היינו
אומרים."
אבא חייך ואמר "אלה לא ילדים רעים אלא
טיפשים. נכון. מצד אחד יפה שהם שמרו
בנאמנות על ההוראות. כך צריך לעשות.
למלא הוראות ולשמור על כללים. אך כל זאת
צריך לעשות בתבונה. אילו לא קרה כלום,
חייבים הייתם לשתוק. חמאה נפלה בתה, או
סבתא שכחה לסגור ברז של מייחם, אז צריך
לצעוק. אז במקום נזיפה היו מודים לכם. הכל
צריך לעשות לפי המצב. ואת המילים האלה
עליכם לרשום באותיות זהב בלבכם. אחרת